

PLA DIRECTOR DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT, PAU I DRETS HUMANS 2017-2021

Ajuntament
de Molins de Rei

MOLINS DE REI
SOLIDÀRIA

Diputació
Barcelona

Raül Carretero Campderrós

Direcció Tècnica

Sílvia Guillén Navarro

Regidoria de Solidaritat, Cooperació, Pau i Drets Humans

Àrea de Serveis de les Persones Ajuntament de Molins de Rei

Sergi Sarrià Boscovich

Disseny Gràfic i Maquetació

Marta Espona

Correcció lingüística

CEVASA

Impressió

Amb el suport:

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Araya Griso Thomas

Consultora en estratègies de desenvolupament internacional

Agustí Fernández de Losada Pàsols

Director d'estudis i assistència tècnica de Tornos Abogados

La regidoria de Cooperació, Solidaritat, Pau i Drets Humans de l'Ajuntament de Molins de Rei vol agrair molt especialment als consultors Araya Griso i Agustí Fernández el seu treball i acompanyament amb la diagnosi i la redacció d'aquest nou Pla Director. També volem agrair la bona predisposició i col·laboració de les diverses àrees i regidories de l'Ajuntament que van participar (Cultura, Educació, infància i joventut, Igualtat i Nova Ciutadania) durant les seccions focals així com també a totes les entitats solidàries que van participar de les seccions consultives i facilitació de les diferents informacions durant el procés de recollida de dades.

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	4
INTRODUCCIÓ	5
OBJECTIUS, FASES, I METODOLOGIA	6
MARC CONCEPTUAL, NORMATIU I TERRITORIAL	7
> Transformació dels models de cooperació descentralitzada	8
> Referències i legislació internacional i europea	10
> Llei catalana de cooperació al desenvolupament	14
CONCLUSIONS DEL DIAGNÒSTIC MUNICIPAL	15
VALORS I PRINCIPIS ORIENTADORS	17
PRIORITATS SECTORIALS I GEOGRÀFIQUES, INSTRUMENTS I MODALITATS	21
EIXOS, LÍNIES I OBJECTIUS ESTRATÈGICS D'ACTUACIÓ	24
> Eix. 1 Coherència de polítiques i transversalitat	26
> Eix. 2 Millora de la qualitat de les accions de cooperació directa i indirecta	29
> Eix. 3 Sensibilització, Educació pel Desenvolupament, Cultura de pau i Drets Humans	33
> Eix. 4 Participació i articulació de la cooperació amb xarxes, actors locals i societat civil	35
> Eix. 5 Seguiment i avaluació	37
GESTIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA DIRECTOR	38
> Cronograma 2017 - 2021	38

PRESENTACIÓ

Pla Director de Cooperació al Desenvolupament, Pau i Drets Humans 2017-2021 de l'Ajuntament de Molins de Rei

Molins de Rei és una vila solidària envers els països desafavorits. És per això que la Regidoria de Cooperació, Solidaritat, Pau i Drets Humans, conjuntament amb les entitats solidàries de Molins de Rei i amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona, han estat treballant durant un any per elaborar aquest nou Pla Director.

El Pla Director de Cooperació al Desenvolupament, Pau i Drets Humans és l'expressió tècnica principal de la política de cooperació al desenvolupament de Molins de Rei i s'ha elaborat a partir d'un procés de diagnosi, consulta, participació i avaluació de l'experiència. L'objectiu principal és disposar d'un marc de referència per al desplegament i la implementació de les línies estratègiques a partir de l'agenda de la Regidoria de Cooperació, Solidaritat, Pau i Drets Humans de la vila en matèria de cooperació al desenvolupament, solidaritat i foment de la pau, així com per aplicar nous reptes municipals, com ara els objectius ODS (objectius de desenvolupament sostenible) de la nova Agenda 2030, aprovats el 2015 per Nacions Unides.

En aquest sentit, i tenint en compte la diagnosi presentada, hi trobarem les conclusions que se'n deriven i les zones geogràfiques on cal centrar els esforços per tal d'afavorir els projectes de continuïtat a les regions on ja fa anys que s'hi treballa des de Molins de Rei.

Els objectius estratègics que es presenten s'emmarquen en una visió renovada de la cooperació al desenvolupament: aconseguir un desenvolupament global i sostenible que garanteixi el benestar i la pau a escala mundial, sense deixar de banda que la cooperació des del món municipal ha de tenir una singularitat pròpia i donar suport als processos de desenvolupament local, de la mateixa manera que s'ha de reforçar el nostre entorn i sensibilitzar-lo per tal de fer una societat més solidària i responsable.

A partir d'aquests objectius, s'han marcat 5 eixos amb indicadors anuals de seguiment i avaluació que milloren la qualitat del Pla en relació amb l'anterior, i són:

Eix 1: Coherència envers les polítiques i transversalitat municipal

Eix 2: Millora de la qualitat de les accions de cooperació directa i indirecta

Eix 3: Sensibilització, educació pel desenvolupament, cultura de pau i drets humans

Eix 4: Participació i articulació de la cooperació amb xarxes, actors locals i societat civil

Eix 5: Seguiment i avaluació

Aquest, doncs, és el nou repte que tenim per endavant. Esperem que aquest Pla ens ajudi tant políticament com social a posar novament en relleu el que fem amb experiència i qualitat, i mirant un horitzó que ens obliga a estar preparats per enfortir-nos en els propers anys.

Joan Ramon Casals i Mata

Alcalde de Molins de Rei

Sílvia Guillén i Navarro

Regidora de Cooperació, Solidaritat, Pau i Drets Humans

INTRODUCCIÓ

El **compromís del govern local de Molins de Rei amb la cooperació al desenvolupament** ha esdevingut constant i significatiu al llarg del temps. Aquest compromís s'ha vist reflectit tant per la voluntat política en relació a la cooperació i la solidaritat com per les aportacions econòmiques i els recursos humans destinats. La trajectòria de Molins de Rei en cooperació es remunta a fa més d'una dècada i ha dedicat els seus esforços a reforçar les iniciatives solidàries del municipi tant pel que fa a la cooperació directa o concertada com en relació a la cooperació delegada o indirecta via ONGD's. Aquest compromís municipal es torna a reflectir en la voluntat d'elaborar un nou Pla Director pel període 2017-2021.

Els canvis en el context econòmic, polític i social a escala mundial fan necessària una adaptació de les accions de la cooperació descentralitzada. L'existència de nous **paradigmes emergents i reptes a escala mundial**, com la Nova Agenda 2030¹ i la localització 1 dels Objectius de **Desenvolupament Sostenibles (ODS)** per erradicar la pobresa, lluitar contra les desigualtats i la injustícia i frenar el canvi climàtic, esdevé un punt referencial per orientar les accions del govern local com de les entitats solidàries. Aquests reptes i objectius, que són universals i que s'apliquen a tots els països, deriven dels resultats de la Cimera de Río+20 sobre els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM) i les 8 metes de lluita contra la pobresa que s'havien fixat per aconseguir l'any 2015. Reptes i demandes que tenen un encaix a nivell local i regional, tal com queda reflectit en el reconeixement que fa la comunitat internacional en relació al rol dels governs locals i regionals en el desenvolupament sostenible.

I és en aquest sentit que l'Ajuntament de Molins de Rei pot donar resposta amb plena adaptació al context, promovent aliances estratègiques amb els diferents actors i enfocant els esforços en el valor afegit dels ens locals en la cooperació al desenvolupament i la sensibilització. I són precisament aquests canvis en l'escena local i internacional que propicien l'elaboració del **Pla Director de Cooperació al Desenvolupament, Pau i Drets Humans** i les línies estratègiques a seguir en els propers anys (2017-2021). Un document que vol donar resposta a noves demandes i necessitats fruit dels canvis en l'escena global i local, que ha estat elaborat amb la participació dels actors de la cooperació i que pretén millorar la coherència de polítiques de les accions locals per impulsar una cooperació transformadora, eficaç, eficient i de qualitat, centrada en l'especificitat del govern local i en assentar les bases per progressivament iniciar el procés de localització² dels Objectius de Desenvolupament Sostenible i la implementació de l'Agenda 2030.

¹ Aprovada el 25 de setembre de 2015 per les Nacions Unides al 2015 a la Cimera de Desenvolupament Sostenible

² El terme "localització" dels ODS implica que els governs subnacionals tenen un rol important en l'establiment dels objectius i metes, la determinació dels mitjans per a la seva implementació i l'ús d'indicadors per mesurar el progrés en la consecució d'aquests. En aquest sentit, i tal com es detalla al Document "Guía para la Localización de los ODS: Implementación y monitoreo submancomunal" publicat pel Global Taskforce of Local and Regional Governments, 2nd World Assembly towards Habitat III, tots els ODS tenen metes que apel·len directament a les responsabilitats dels governs locals i regionals, i particularment en el seu paper a l'hora de prestar serveis. I aquest és el motiu fonamental pel qual s'han de situar en el centre de l'Agenda 2030

OBJECTIUS, FASES I METODOLOGIA

El nou Pla Director té com a principals objectius reforçar el rol de l'Ajuntament en matèria de cooperació descentralitzada local en tant que **actor actiu defensor de la democràcia local, els processos de descentralització, l'enfortiment institucional, la cooperació municipal i les polítiques de proximitat i de la ciutadania global**. El Pla Director també s'orienta a implicar al conjunt del teixit associatiu i societat civil del municipi així com les seves actuacions de forma transversal en el marc de les estructures municipals amb l'objectiu de fomentar una major coherència dels actors. El Pla ha estat concebut sota la lògica del respecte competencial de les diferents àrees municipals amb les que es comparteixen els valors de la cooperació i la solidaritat i amb el suport de les quals s'operativitza el present document, esdevenint així una eina complementària als diferents plans i programacions municipals.

El Pla Director vol reforçar la **responsabilitat i solidaritat de la societat** molinenca mitjançant la sensibilització i la formació, el compromís amb la justícia global i la sostenibilitat, l'ètica social, la democràcia i el respecte als Drets Humans, la igualtat de gènere i la no discriminació i el voluntariat, entre d'altres. Els eixos conceptuals i teòrics sobre els que pivota el disseny del nou Pla són els nous enfocaments de la cooperació descentralitzada, els debats entorn a l'eficàcia de l'ajuda i la nova agenda urbana resultant de la celebració de la Cimera d'Habitat III orientada a la consecució dels ODS, tal com es detalla en el marc conceptual i referencial del present document.

El Pla Director s'orienta a **reforçar els elements de cooperació descentralitzada en tant que política pública transversal i amb visió estratègica**, i a la necessària adaptació a l'Agenda global 2030 segons la qual el Desenvolupament Humà Sostenible esdevé l'eix central. Per aquest motiu, es contemplen accions orientades a enfortir el valor afegit de Molins de Rei i la seva especificitat en l'àmbit de la cooperació descentralitzada alhora que s'impulsen els primers passos per contribuir futurament a la localització dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). D'aquesta forma, en el marc dels seus lineaments estratègics del Pla Director s'inclouen elements per a la programació de les actuacions de Molins de Rei en una primera fase de la localització dels ODS³.

L'elaboració del Pla Director ha comptat amb diverses fases de treball i amb l'ús de metodologies i eines de treball diferents en funció dels objectius estratègics de cadascuna. S'ha elaborat en tres fases; la primera fase (març-juny de 2017) ha consistit en la implementació d'una avaluació de resultats i impactes de l'anterior pla director (211-2015); la segona fase (març-octubre de 2017) s'ha centrat en l'elaboració del diagnòstic de la cooperació local molinenca i la definició dels eixos i línies estratègiques del nou Pla Director. La tercera fase (novembre-desembre 2017) s'ha centrat en comunicació dels resultats i en el consens sobre el nou document.

³ Aquest pla director incorpora elements per iniciar el procés d'adaptació, implementació i monitoratge dels ODS a nivell local en una primera fase orientada a promoure un procés inclusiu i participatiu per fomentar la conscienciació sobre els ODS i l'implicació de les parts interessades per aconseguir els objectius i metes.

L'estratègia de treball ha considerat la promoció de la participació dels diferents actors implicats en els processos i la recerca del consens entre els diferents agents per fomentar l'apropiació i la coherència en els resultats del procés d'elaboració del nou pla. Les metodologies utilitzades en cada fase han estat diferents. La implementació de l'avaluació ha consistit en eines pròpies de l'avaluació d'impacte i de resultats que han permès també la definició d'estratègies, accions i aspectes de l'organització. Per a l'elaboració del diagnòstic s'han utilitzat metodologies participatives –reunions, entrevistes individuals, *focus group* i assistència a reunions institucionals–, combinades amb tècniques de recerca documental i de sistematització de la informació, i determinades eines d'intervenció estratègica orientades a la identificació dels eixos i les línies estratègiques. La definició de les línies estratègiques s'ha elaborat des d'una perspectiva de planificació participativa i l'enfocament estratègic s'ha marcat des d'una perspectiva global.

MARC CONCEPTUAL, NORMATIU I TERRITORIAL

S'ha definit el marc conceptual sobre la cooperació descentralitzada local fent incís en els elements de transformació dels models de cooperació local tradicionalment assistencials envers models de cooperació descentralitzada de qualitat, amb més impacte, més eficients i eficaços, que entenen el lideratge municipal com una peça clau d'aquest procés. El marc conceptual també considera les diferents referències internacionals i europees partint dels valors, plantejaments, objectius, programes, plans, compromisos, declaracions i mandats que han servit de base i que determinen els principals eixos sobre els quals es fonamenta la cooperació internacional, la cooperació al desenvolupament i la cooperació descentralitzada, i que són compartits pels diferents actors en l'escenari multinivell.

El marc referencial també inclou referències a les **legislacions internacionals, europees i estatals** de la cooperació internacional que emmarquen la cooperació al desenvolupament. Aquest marc referencial ha servit de base per definir les accions prioritàries del nou Pla Director, amb una consideració especial als elements que fonamenten la nova Agenda Urbana 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS): l'enfocament de gènere i els Drets Humans per a un desenvolupament humà sostenible (EBDH). Es fa un incís especial amb relació a aquest paradigma que propugna la generació de benestar a través *d'un procés d'ampliació de capacitats de totes les persones i llurs opcions per viure la vida que desitgen, amb un marc polític i social que garanteixi la igualtat d'oportunitats*. La sostenibilitat és part indissoluble d'aquest paradigma i implica abordar els límits ambientals dels models de desenvolupament imperants i fer-ho des d'una perspectiva integral que considera els vincles entre els aspectes econòmics, socials i ambientals en els processos de desenvolupament.

L'EBDH se centra en la discriminació i marginació en els processos de desenvolupament perquè confronta les pautes persistents de desigualtat en l'exercici dels drets. En conseqüència, les respostes que es plantegen des d'una cooperació basada en drets han de tenir en compte les causes estructurals que permeten que un entorn polític i social fomenti l'exclusió, la marginació i, en darrera instància, la negació dels Drets Humans. Des d'aquest plantejament, l'enfocament de gènere i el de Drets Humans es

troben i s'adeqüen al tractament integral d'ambdós per abordar una cooperació que posa el focus en les causes que generen les desigualtats. L'EBDH és un marc conceptual per al procés de desenvolupament humà sostenible que, des del punt de vista normatiu, es basa en les normes internacionals dels Drets Humans, i, des del punt de vista operatiu, està orientat a promoure'ls i protegir-los, partint dels Drets Humans, individuals i col·lectius, com a marc de referència per situar-los com a fonament i com a eines.

Transformació dels models de cooperació descentralitzada

Les dimensions d'estudi que han estat considerades com a elements susceptibles de correcció, reorientació i/o canvi en l'operativitat del nou Pla Director i serveixen de base per identificar les necessitats de transformació del model actual de cooperació de Molins de Rei són les següents: ***l'atomització dels recursos de l'AOD, la coordinació i l'harmonització, la participació ciutadana, la verticalitat operativa, la implicació del Govern local, els processos d'aprenentatge i l'avaluació, la participació dels socis del Sud i població destinatària, i la construcció d'indicadors de polítiques de desenvolupament.***

La cooperació descentralitzada és protagonista en el **suport a la societat civil, als processos de descentralització i l'enfortiment institucional de les administracions públiques dels països on intervé, i en la cooperació municipal**. El seu impacte està vinculat al valor afegit i a l'especificitat dels governs locals, especialment en el suport a **processos de desenvolupament local i molt concretament en la gestió de polítiques públiques, l'acompanyament en la descentralització i el suport als processos de governança local**. La cooperació procedent dels ens locals forma part de la cooperació descentralitzada i s'inscriu dins de l'Ajut Oficial al Desenvolupament (AOD). La cooperació descentralitzada inicia el seu desenvolupament durant els '90, impulsada per un marc legal estatal i autonòmic que la fonamenta. De forma progressiva, la cooperació va guanyant pes entre els reptes i les actuacions polítiques, fet que queda plasmat amb la creació d'agències específiques dedicades a coordinar i gestionar els recursos per a la cooperació.

S'entén per cooperació descentralitzada, en el marc dels criteris d'AOD, aquelles actuacions que impulsen i financen les administracions supramunicipals i no estatals (comunitats autònomes, províncies, consells comarcals o municipis). Es defineix la cooperació descentralitzada com la que està promoguda per agents públics d'àmbit regional o local, i això independentment del seu contingut temàtic o del tipus d'agents (públics o privats) que l'executen. Es poden comptabilitzar, doncs, dins de la cooperació municipal (en el marc del 0,7%) totes les actuacions o despeses (directes o indirectes) que fa el municipi i que responen als criteris del Comitè d'Ajut al Desenvolupament (CAD) de l'OCDE, organisme encarregat d'harmonitzar les normes de mesura entre els diferents països proveïdors d'AOD.

En relació amb el contingut de la cooperació descentralitzada local, les tendències actuals s'orienten a **evitar la reproducció dels esquemes i models de cooperació existents** (estatal i no governamental) **i dirigir els esforços en la definició i implementació dels elements que són representatius de l'especificitat** de la cooperació descentralitzada. Des de diferents fòrums i espais internacionals s'ha debatut sobre la necessitat, per als agents públics locals, d'evolucionar des del concepte d'ajuda al desenvolupament en sentit estricte (és a dir, concebuda com una aportació sense contrapartida d'una institució del nord a una contrapart del sud) a una idea de construcció de partenariats, xarxes i espais compartits, entre altres mecanismes, amb les administracions locals del sud, per contribuir a

l'emergència i la consolidació d'un espai de gestió pública i de desenvolupament local, amb participació ciutadana.

El concepte de *partners* en el desenvolupament local vol substituir progressivament la idea de donants i receptors. Aquest canvi respon al fet que les administracions locals no tenen la capacitat de realitzar transferències importants de recursos per finançar les inversions i els equipaments que serien necessaris per pal·liar els dèficits estructurals dels governs locals i territorials del sud, i, en canvi, poden aportar i intercanviar la seva experiència en la gestió urbana, el desenvolupament local i el reforç dels governs locals del sud a través de la creació de xarxes i de l'establiment de relacions contínues i recíproques de cooperació activa amb els seus homòlegs del sud.

Aquests nous conceptes integren la cooperació al desenvolupament entre administracions locals dins del marc de les relacions internacionals de la ciutat i l'allunyen d'una visió simplement assistencial. Els trets definitoris de la cooperació descentralitzada són els següents:

- > **Arrelament territorial dels actors i la implicació dels operadors del territori** (ciutadania, ONGD, universitats, empreses, etc.). Aquest tret permet més apropiació i sostenibilitat de les accions de cooperació descentralitzada.
- > **Col·laboració horitzontal i intercanvi d'experiències.** Aquest element converteix la cooperació descentralitzada en una estratègia que privilegia el diàleg i la col·laboració més que les aportacions econòmiques en forma d'ajut.
- > **Reciprocitat:** interès i beneficis mutus tant per als actors del territori com per als socis del Sud.

L'evolució dels paradigmes de la cooperació descentralitzada esdevé un element fonamental en l'operativitat del Pla Director: el pas de la cooperació descentralitzada continuïsta amb el model d'AOD a la cooperació entesa com una política pública local. Aquesta transició requereix d'un passatge previ de finançament progressiu de l'especificitat del Govern local i l'impuls d'estratègies d'internacionalització, de focalització en les temàtiques de cooperació descentralitzada incloses en l'agenda local, de disseny d'accions d'interès compartit per moure els partenariats i l'enfortiment institucional per la via de les assistències i de cooperació tècnica amb els socis del Sud. Dins aquests models de transició també s'inclouen accions de concertació amb els agents econòmics i socials locals, i reformes estructurals i de l'entorn institucional, així com les agendes polítiques basades en accions d'incidència i *advocacy*.

L'eficàcia de l'AOD i el balanç sobre l'impacte de la cooperació descentralitzada planteja la necessitat de recórrer a mecanismes de cooperació delegada que la UE estableix, per tal de promocionar la cooperació directa municipal i la creació de consorcis i altres mecanismes que fomentin una implicació més gran dels organismes responsables de serveis de salut, educació, universitats, centres d'investigació, mancomunitats, empreses, etc.

Referències i legislació internacional i europea

La cooperació oficial catalana s'emmarca en les directrius que, en l'àmbit internacional, organismes com les Nacions Unides (NU) i la Unió Europea (UE) donen en matèria de cooperació al desenvolupament, construcció de pau i emergència. Aquestes són les principals referències normatives de la legislació internacional relacionades amb la cooperació al desenvolupament que determinen la cooperació catalana.

> Els requisits de l'ajut oficial al desenvolupament i el CAD

El Comitè d'Ajut al Desenvolupament (CAD) de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics (OCDE) defineix uns requisits que determinen si els recursos a la cooperació al desenvolupament es poden qualificar o no d'ajut oficial al desenvolupament. La cooperació catalana els té en compte a l'hora de planificar el seu ajut oficial al desenvolupament.

<https://www.oecd.org/dac/evaluation/dcdndep/46297655.pdf>

> Declaració Universal dels Drets Humans, 1948

Aquest text universal de referència aprovat per les Nacions Unides l'any 1948 inspira les directrius de la cooperació catalana a favor del desenvolupament i, especialment, en la promoció de la pau i la creació del Consell Català de Foment de la Pau.

http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/cln.pdf

> Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM)

Els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, aprovats l'any 2000 per l'ONU, pretenien, abans del 2015, eradicar a la meitat la pobresa extrema i la fam al món, així com donar accés a l'educació universal, reduir la mortalitat infantil i millorar la salut materna, promoure la igualtat de gènere, combatre el VIH/sida, impulsar la sostenibilitat del medi ambient i fomentar l'associacionisme mundial.

<http://www.un.org/es/millenniumgoals/>

> Declaració de París sobre l'eficàcia de l'ajut, 2005

La cooperació oficial catalana recull les recomanacions i l'estratègia de la Declaració de París de l'any 2005, que esmenta els principis d'apropiació, alineament, harmonització i gestió orientada als resultats i la mútua responsabilitat.

<https://www.oecd.org/dac/effectiveness/34580968.pdf>

> Declaració de Doha, 2008

El juliol del 2008, els membres de l'Organització Mundial del Comerç van configurar l'acord final del Programa de Doha per al Desenvolupament, que estableix criteris relacionats amb el desenvolupament i el comerç.

<http://www.un.org/es/comun/docs/?symbol=A/CONF.212/L.1/Rev.1>

> Agenda d'Acció d'Accra, 2008

L'Agenda d'Acció d'Accra, impulsada el 2008 durant el Tercer Fòrum d'Alt Nivell sobre l'Eficàcia de l'Ajut al Desenvolupament, marca un punt d'inflexió respecte de la Declaració de París, ja que reconeix explícitament la contribució positiva per al desenvolupament no solament dels estats, sinó també dels governs autònoms descentralitzats, dels parlaments, de les organitzacions de la societat civil, dels instituts d'investigació, dels mitjans de comunicació i del sector privat.

<https://www.oecd.org/dac/effectiveness/45827311.pdf>

> **Agenda de Busan, 2011**

Els compromisos adoptats a Busan per una cooperació al desenvolupament eficaç destaquen la voluntat de forjar un nou partenariat més inclusiu entre la comunitat internacional que treballa pel desenvolupament que compregui un ampli ventall d'actors, entre ells els governs locals i regionals.

<https://www.oecd.org/dac/effectiveness/49650200.pdf>

> **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**

L'Agenda 2030 és la nova agenda global per al desenvolupament sostenible. Va ser aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 25 de setembre del 2015 mitjançant la resolució "Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible". Té per objectiu estimular l'acció de la comunitat internacional en cinc esferes d'importància crítica per a la humanitat i el planeta: les persones, el planeta, la prosperitat, la pau i les aliances. L'informe del CADS (Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible) L'Agenda 2030: *transformar Catalunya, millorar el món* analitza els primers 16 objectius de desenvolupament sostenible (ODS), molts dels quals estan estretament interrelacionats. Per a cada ODS, l'informe conté una breu diagnosi a escala mundial i europea que serveix al lector per contextualitzar l'àmbit d'anàlisi relatiu a l'ODS.

<http://localizingthesdgs.org/library/55/3/Gua-para-la-localizacin-de-los-ODS-Implementacin-y-Monitoreo-Subnacional.pdf>.

<http://localizingthesdgs.org/library/292/3/Cmo-implementar-los-ODS-en-las-ciudades.pdf>

> **Resolucions de les Nacions Unides en matèria d'assistència humanitària, 2009**

L'aportació de la cooperació oficial catalana en qüestions humanitàries segueix les recomanacions de l'Oficina de Coordinació d'Assumptes Humanitaris (OCHA) de les Nacions Unides. Aquest web recull les principals resolucions fins a l'any 2009 en matèria d'assistència humanitària, protecció de civils, atenció a persones desplaçades i protecció i seguretat del personal humanitari, entre d'altres.

<http://escolapau.uab.cat/img/programas/alerta/alerta/10/anexo06c.pdf>

> **Consens Europeu sobre Desenvolupament, 2005 i 2017**

Declaració europea que presenta una visió comuna per part de la UE en matèria de cooperació i desenvolupament, tant pel que fa als estats membres com en l'àmbit comunitari. El Consens, que destaca el compromís amb un multilateralisme eficaç, va ser adoptat conjuntament pel Consell Europeu, la Comissió, el Parlament europeu i els estats membres.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=LEGISSUM%3Ar12544>

<http://www.consilium.europa.eu/es/press/press-releases/2017/06/07/joint-strategy-european-consensus-development/pdf>

> Altres referències d'interès

- Convenció internacional sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació racial
- Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics
- Protocol facultatiu del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics
- Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals
- Protocol facultatiu del Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals
- Segon protocol facultatiu del Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals
- Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona
- Protocol facultatiu de la Convenció contra la Tortura i altres Tractes o Penes Cruels, Inhumanes o Degradants
- Protocol facultatiu de la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona
- Convenció sobre els Drets del Nen
- Protocol facultatiu de la Convenció sobre els Drets dels Nens, relatiu a la participació d'infants en conflictes armats
- Protocol facultatiu de la Convenció sobre els Drets dels Nens, relatiu a la venda de nens, la prostitució infantil i la utilització de nens en la pornografia
- Convenció internacional per a la protecció de totes les persones contra les desaparicions forçades
- Convenció internacional sobre la protecció dels drets de tots els treballadors migratoris i dels seus familiars
- Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat
- Protocol facultatiu de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat

Legislació internacional i europea

La cooperació oficial catalana s'emmarca en les directrius internacionals que organismes com les NN.UU i la UE a donen en matèria de cooperació al desenvolupament, construcció de pau i ajuda d'emergència. Aquestes són les principals referències normatives de la legislació internacional relacionades amb la cooperació al desenvolupament que determinen la cooperació catalana.

> Carta Europea de l'Autonomia Local

Adoptada l'any 1985 pel Consell d'Europa, consagra la independència política administrativa i financera dels governs no-estatals i la seva facultat per realitzar activitats de cooperació descentralitzada.

<https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=2561179&SecMode=1&DocId=2045812&Usage=2>

> **Tractat de Lisboa**

Signat l'any 2007, ratifica no solament el rol consultiu del Comitè de les Regions, constituït per representants dels ens regionals i locals, en paral·lel al Comitè Econòmic i Social, sinó que incorpora les dimensions local i regional al marc jurídic de la Unió Europea, en afirmar que aquesta ha de respectar la identitat nacional dels estats membres, inherent a les seves estructures fonamentals, també referent a l'autonomia local i regional, al mateix temps que vaticina una aplicació més transparent i descentralitzada de les polítiques de la UE, per tal que les decisions siguin preses tan prop com sigui possible dels ciutadans.

http://www.ugr.es/~redce/REDCE22/articulos/07_frosina.htm#dos

La cooperació oficial catalana segueix les directrius de les normes generades a Catalunya i també es regeix per la legislació estatal. Aquests són els principals textos legals de l'Estat relacionats amb la cooperació al desenvolupament que afecten la cooperació catalana.

> **Llei 23/1998, de 7 de juliol, de cooperació internacional per al desenvolupament**

Aquesta llei estableix la política estatal de cooperació al desenvolupament, les prioritats, els òrgans competents per a l'execució, els recursos materials i les modalitats per fomentar la participació social en matèria de cooperació i desenvolupament.

> **Reial Decret 810/1999, de 14 de maig, pel qual es crea la Comissió Interministerial per coordinar plans d'ajuda humanitària a l'exterior**

Aquest decret crea la Comissió Interministerial per coordinar plans d'ajuda humanitària a l'exterior, un òrgan adscrit al Ministeri d'Afers Exteriors que té l'objectiu de coordinar les actuacions impulsades des del Govern espanyol vinculades als plans d'ajuda humanitària a l'exterior, així com el de facilitar la col·laboració amb les comunitats autònomes i les corporacions locals.

> **Reial Decret 22/2000, de 14 de gener, pel qual es regula la composició, competències, organització i funcions de la Comissió Interterritorial de Cooperació per al Desenvolupament**

Normativa que regula la creació i el funcionament de la Comissió Interterritorial de Cooperació per al Desenvolupament, un organisme en què col·laboren l'Administració central, els governs autonòmics i els ens locals, i vol dotar de coherència les activitats que realitzin aquestes administracions públiques en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.

> **Reial Decret 519/2006, de 28 d'abril, pel qual s'estableix l'Estatut dels Cooperants**

La Llei 23/1998, de cooperació internacional per al desenvolupament, estableix a l'article 38.2 l'obligació d'aprovar l'Estatut del Cooperant. Aquest marc normatiu es va aprovar el 2006 i regula els aspectes essencials de la tasca de les persones cooperants, els seus drets i obligacions, el règim d'incompatibilitats i els aspectes relacionats amb la formació i l'homologació dels serveis que donen, entre d'altres.

Llei catalana de cooperació al desenvolupament

La Llei 26/2001, de 31 de desembre, de cooperació al desenvolupament estableix i regula el règim jurídic al qual s'ha d'ajustar l'activitat de l'Administració de la Generalitat en matèria de cooperació al desenvolupament i de solidaritat internacional, entesa com a bé públic global en la realització de la qual s'ha compromès la societat catalana. Aquesta Llei reflecteix la voluntat de contribuir al compliment dels compromisos assumits pels països desenvolupats, en el marc de les NU, de destinar el 0,7% del PIB al desenvolupament dels països i els pobles en desenvolupament. Una de les especificitats més importants del model català de cooperació que recull aquesta Llei és la concepció de la intervenció pública com a complementària i impulsora de les iniciatives cíviques de solidaritat i de cooperació.

Una de les aportacions més importants de la Llei de cooperació al desenvolupament és la voluntat que les activitats de cooperació engegades des de la Generalitat i els ens locals impulsin el desenvolupament econòmic i el benestar social dels països receptors de la cooperació. La cooperació oficial catalana ha de tenir com a finalitat l'«eradicació de la pobresa, la protecció dels drets humans, l'impuls d'un desenvolupament humà sostenible, la promoció de la igualtat de gènere, i la defensa i la promoció de les identitats culturals dels pobles». Són prioritàries les accions de cooperació als països i pobles que són víctimes de situacions de pobresa, d'emergència o de transgressió dels drets humans, i es prioritza la cooperació amb els pobles de la “Mediterrània, l'Amèrica Llatina i l'Àfrica subsahariana”.

Llei de foment de la pau

Tal com recorda l'article 28 de la Declaració Universal dels Drets Humans, l'exercici de les llibertats només és possible quan regna la pau: “Tothom té dret a un ordre social i internacional en el qual els drets i les llibertats proclamats en aquesta Declaració es facin plenament efectius”, diu el text aprovat per l'ONU el 1948. La tensió entre pobles, el sobrearmament, els problemes de subalimentació, la importància econòmica de la producció i la venda d'armament, les desigualtats que afavoreixen fanatismes, l'explotació de les primeres matèries que justifica abusos i condemna a l'exclusió sectors molt significatius de la població... tots aquests actors atempten contra la pau arreu del món. En aquest context, Catalunya es vol sumar als països impulsors i capdavaners de noves polítiques que ajudin a construir una societat en pau i es vol comprometre a col·laborar positivament en el repte de substituir la cultura de la violència per la cultura de la pau. Amb aquest esperit neix la Llei de foment de la pau, aprovada el juliol del 2004, amb l'objectiu d'establir les actuacions que han de dur a terme l'Administració de la Generalitat i els ens locals per promoure la cultura de la pau i el diàleg intercultural i interreligiós, així com per contribuir a l'eradicació dels conflictes violents i tractar-ne les causes.

La Llei atorga competències a l'Administració catalana per actuar en els àmbits dels “drets humans i les llibertats individuals i col·lectives, de la convivència ciutadana i la promoció del diàleg, de l'ensenyament i l'educació per la pau, dels mitjans de comunicació social, i per fomentar el desarmament global”, a més de col·laborar en la difusió de la Declaració Universal dels Drets Humans i de declaracions i convencions internacionals a favor de la infància, els drets econòmics i socials i la igualtat, així com promoure la integració de la població immigrant a Catalunya, dotar de formació específica i en matèria de Drets Humans les forces de seguretat de Catalunya i impulsar la mediació de conflictes, iniciatives de pau i el voluntariat.

CONCLUSIONS DEL DIAGNÒSTIC MUNICIPAL⁴

Molins de Rei se situa actualment en una **segona etapa de planificació estratègica**, ja que es considera l'elaboració del primer diagnòstic i pla director en tant que procés de reflexió estratègica inicial. **Els continguts, àmbits i temes centrals** de la cooperació descentralitzada impulsada pel Govern local de Molins de Rei situen el municipi en un **model de cooperació mixt** que integra elements de la cooperació al desenvolupament tradicional amb visió continuïsta del model AOD i elements del model de cooperació descentralitzada en tant que política pública transversal.

L'agenda del Govern local en matèria de cooperació i solidaritat està orientada primordialment a **actuacions en l'àmbit de la sensibilització, l'educació per la pau i el desenvolupament i la promoció dels Drets Humans**. Si bé s'han identificat elements clau per promoure l'enfortiment institucional en els territoris on s'intervé, **la cooperació directa encara esdevé un repte a copsar en els propers anys**. Les accions globals i d'incidència política també són un dels eixos primordials del Govern local en matèria de Drets Humans, Comerç Just i defensa dels drets dels pobles.

Pel que fa a les modalitats, procediments i eines de gestió de la cooperació descentralitzada de Molins de Rei, el diagnòstic i l'avaluació de l'anterior pla director han permès la identificació **d'elements clau per fer operativa la cooperació directa i enfortir el vincle entre ella i les actuacions de cooperació indirecta, l'articulació de la cooperació tècnica i la dotació de contingut en l'eix migracions-desenvolupament**. Pel que fa a la participació en programes multilaterals i en projectes internacionals i/o europeus, malgrat les experiències prèvies, com fou la participació en el projecte internacional amb la Fundació Anna Lindh, això no esdevé una prioritat actual, tot i el potencial estratègic que aquest àmbit d'actuació ofereix, no solament respecte a la cooperació descentralitzada sinó també vinculada a altres àrees municipals.

Amb relació al **marc institucional, les estructures organitzatives i el sistema relacional**, es detecten elements propis de la concepció de la cooperació com a **element residual o subsidiari** emmarcat en tant que contingut del servei a les persones i no com a element estratègic municipal. Si bé la cooperació disposa d'una estructura pròpia amb una regidoria que lidera les actuacions i té una dotació de recursos econòmics, tècnics i humans, no se situa orgànicament vinculada a estructures de relacions internacionals i europees, àrees que estan habitualment liderades i vinculades a l'Alcaldia. **Alhora, es constata que el treball transversal amb altres regidories i àrees esdevé de vital importància** i que per aconseguir una implementació correcta del nou Pla Director esdevé necessària l'articulació interna amb les diferents unitats operatives, sempre sota la lògica del respecte competencial i la complementarietat amb els plans operatius de les diferents àrees.

⁴ Per a més informació, consulteu el document *Síntesi del Diagnòstic Municipal de la Cooperació de Molins de Rei i de l'Avaluació del Pla Director 2011-2015*.

Molins de Rei disposa de **bons mecanismes i estructures d'articulació i coordinació, i executa un treball en xarxa important**, especialment amb municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona i en temàtiques molt concretes en les quals la ciutat disposa d'expertesa, com els Drets Humans i la Cultura de Pau. Alhora, també es troba articulada i disposa de suport tècnic per part de governs supramunicipals, com la Diputació de Barcelona, i participa d'organitzacions com el Fons Català o l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que agrupa una àmplia tipologia d'ens locals que treballen la cooperació al desenvolupament de forma articulada.

La **participació i concertació ciutadana** a Molins de Rei és una prioritat, tot i que el potencial vinculat a cooperació descentralitzada podria millorar, especialment en relació amb la dinamització del Consell de Cooperació Molins de Rei Solidària. En aquest sentit, el diagnòstic ha permès identificar alguns elements vinculats a aquest àmbit que poden ser desplegats i potenciats, especialment relacionats amb la planificació i les modalitats de participació ciutadana.

Amb relació al seguiment, l'avaluació i la capitalització d'experiències i d'aprenentatges institucionals, es constata que existeix una **bona cultura avaluadora municipal, tot i la necessitat d'ajustar les eines avaluadores específicament en l'àmbit de la cooperació**. En aquest sentit, el nou Pla Director ofereix elements per millorar aquest aspecte.

El principal repte que s'identifica com a resultat de l'elaboració del diagnòstic de la cooperació descentralitzada del Govern local de Molins de Rei és articular-la com una política pública local secundària, innovadora i transversal, entenent la cooperació com un valor estratègic i de projecció internacional. Per tal d'aconseguir-ho es proposen 5 eixos estratègics definits amb l'objectiu de canviar, reorientar, consolidar i impulsar una sèrie d'accions que permetin posar en marxa les oportunitats i eliminar o mitigar les amenaces que han estat identificades després de considerar les fortaleeses i les debilitats que s'han posat de relleu en l'anàlisi FODA. Aquests eixos esdevenen un complement dels plans elaborats per altres regidories i les línies a les quals des de Cooperació es dona suport (LGTBI, Igualtat, etc.), sempre sota la premissa del respecte a les competències de cada regidoria i la complementarietat de les actuacions.

Compra de 21 dipòsits d'aigua per Emhereiz (Projecte Agermanament)

VALORS I PRINCIPIS ORIENTADORS

El Pla Director de Cooperació al Desenvolupament, Pau i Drets Humans (2017-2021) de Molins de Rei s'orienta als següents **principis i valors de la cooperació descentralitzada**:

- > **Solidaritat:** la política de cooperació és expressió de la solidaritat de la societat amb els pobles empobrits i reflecteix el compromís per combatre les desigualtats i promoure un desenvolupament més just i equitatiu. Aquesta política de cooperació emana de la solidaritat i no pot estar mediatitzada ni condicionada per interessos de cap altra índole. L'absència d'ànim de lucre, la desvinculació d'interessos comercials i econòmics i de qualsevol tipus o mecanisme d'ajuda lligada és consubstancial al model de cooperació.
- > **Participació ciutadana,** en tant que principi consubstancial a les accions de cooperació i desenvolupament impulsades per les administracions locals, amb la creació d'espais que possibiliten que la ciutadania exerceixi el dret a la participació (des de marcs metodològics apropiats que assegurin la participació dels diferents col·lectius) i involucrar el conjunt de la societat en les polítiques de desenvolupament.
- > **La transversalitat:** la política de cooperació per al desenvolupament no ha de ser una acció aïllada dins la política municipal. Per la seva naturalesa pròpia, aquesta política s'ha de desplegar de manera transversal i ha de dotar de continguts la resta de polítiques municipals, alhora que es nodreix d'aquestes polítiques.
- > **La coherència:** cal aprofundir en la coherència de les polítiques municipals internament, sense contradiccions entre les polítiques de cooperació al desenvolupament i la resta de polítiques municipals, i amb el reforç d'unes envers les altres. En clau externa, s'ha de promoure la coherència entre les polítiques de cooperació i les polítiques de cooperació desplegades per altres administracions públiques, especialment per aquelles que emanen dels acords i de l'agenda internacional de desenvolupament. La planificació ha d'orientar i facilitar aquesta coherència de polítiques.
- > **La coordinació:** les entitats locals han d'actuar coordinadament, intercanviant informació, i això incrementarà l'impacte i l'eficàcia de les accions. Aquesta coordinació s'ha de dur a terme tant amb altres ens locals com amb altres administracions públiques i agents de cooperació.
- > **La complementarietat,** com a base per realitzar un ús eficient dels recursos, evitar la duplicitat i poder assumir aspectes de la gestió que individualment són inviables (especialment en tot el que és relatiu a la rendició de comptes).
- > **La transparència:** les polítiques de cooperació, com el conjunt de les polítiques municipals, s'han de portar a terme en un marc de confiança que s'ha d'afavorir des d'espais virtuals i físics d'accés a la informació en matèria de cooperació per al desenvolupament, adaptats a la realitat i a la dimensió municipal.
- > **L'avaluació,** la generació de coneixement i l'aprenentatge: el desplegament de les accions de desenvolupament s'ha de fer des del rigor i el control en la gestió de fons i també des de la importància i l'adequada valoració dels impactes que s'obtenen.

El **Pla Director de Cooperació al Desenvolupament, Pau i Drets Humans (2017-2021)** de Molins de Rei també s'orienta als **valors que la Llei de cooperació catalana estableix**:

- > El reconeixement de l'**ésser humà en la seva dimensió individual i col·lectiva**, com a protagonista i destinatari últim de la política de cooperació pública al desenvolupament.
- > El **foment de la pau, la justícia, la igualtat i l'equitat** en les relacions entre persones, pobles, cultures, nacions i estats, i també la prevenció i la solució pacífica dels conflictes i les tensions socials, i l'enfortiment i l'arrelament de la pau i de la convivència.
- > La **promoció i la defensa dels drets humans i les llibertats fonamentals**, indivisibles i interdependents, considerant la llibertat, la democràcia i la dignitat de la persona com a fonaments de tot l'esforç en pro del desenvolupament humà.
- > El reconeixement del **dret dels pobles a la defensa i a la promoció de la cultura, la llengua i la identitat pròpies**, i també dels valors de la **convivència multicultural**.
- > La **defensa i la promoció de les persones i els col·lectius més desfavorits** o dels que pateixen discriminacions polítiques o econòmiques per raons de sexe, de raça o ètnia, de cultura o de religió.
- > El reconeixement dels **drets econòmics, laborals i socials, del treball, l'empresa i el bon govern** com a fonaments d'un desenvolupament econòmic durador, equitatiu i sostenible que incideixi també en la redistribució de la riquesa i en la justícia social.

També es fonamenta en les finalitats que la Llei de cooperació estableix:

- > L'**eradicació de la pobresa** i, en especial, facilitar l'accés efectiu a tots els béns i els serveis necessaris per satisfer les necessitats humanes bàsiques.
- > El **reconeixement i la protecció dels drets humans i les llibertats fonamentals** individuals i col·lectius reconeguts internacionalment.
- > L'impuls d'un **desenvolupament humà sostenible** integrador de les seves dimensions democràtica, econòmica, social i mediambiental.
- > L'impuls de la **igualtat d'oportunitats entre sexes** en l'accés efectiu als recursos, als serveis, a l'educació i a la formació i, en especial, la potenciació de la plenitud dels drets humans i les llibertats fonamentals de les dones i dels infants.
- > La **defensa i la promoció de les identitats culturals** dels pobles, inclosos el patrimoni lingüístic universal i el respecte a la pluralitat cultural.
- > La promoció de l'**educació i la formació**, especialment en els nivells bàsic i professional, a fi d'afavorir la ciutadania, el bon govern, el desenvolupament de les capacitats productives i la instrucció de la població en general en qüestions relacionades amb la salut reproductiva.
- > El **foment del treball** i de la capacitat d'emprendre, i l'accés al coneixement científic, tecnològic i de gestió, com a motors del desenvolupament econòmic i social, i en especial la promoció de les empreses petites en els països en desenvolupament.

- > La contribució a eradicar les tensions i els conflictes socials i les seves causes, i també la promoció de la **cultura de la pau i el diàleg intercultural** i interreligió.
- > La contribució a prevenir i solucionar les situacions d'emergència.
- > El suport als **processos de democratització**, assegurant el reforçament de les institucions i les capacitats d'acció col·lectiva necessàries per al bon govern i la durabilitat del desenvolupament humà.
- > El suport a una **participació equitativa de tots els països en el comerç internacional** i el desenvolupament d'instruments i de condicions que afavoreixin amb justícia el comerç dels països amb economies estructuralment més febles.

Per promoure el compromís i les capacitats dels ciutadans a favor del desenvolupament, la Llei de cooperació estableix que **els ens locals poden fomentar actuacions orientades a:**

- > La **informació, la sensibilització, l'educació i la formació** necessàries per fomentar el **compromís cívic per a la solidaritat i el desenvolupament**, i per millorar-ne el coneixement i les capacitats per fer-los efectius.
- > L'impuls de la **iniciativa i el foment de les capacitats dels agents de cooperació** per formular i dur a terme programes i projectes de cooperació al desenvolupament, i especialment la formació i la capacitació de voluntaris, cooperants i professionals per al treball especialitzat en aquest àmbit.
- > L'impuls de **l'estudi, la recerca i la generació de sistemes d'informació i bancs de coneixements interconnectats** internacionalment que donin suport a l'activitat de cooperació al desenvolupament de les administracions públiques i dels agents de cooperació.
- > L'impuls de la comunitat catalana per al desenvolupament per tal de facilitar **l'intercanvi d'informació, idees i experiències, de compartir serveis i d'oferir suport a l'aprenentatge permanent** dels seus membres, tot fomentant les relacions amb els països en desenvolupament i amb la comunitat internacional per al desenvolupament.
- > La promoció del **comerç just i solidari** per millorar el compromís de les institucions, les empreses i els consumidors a favor d'un comerç més equitatiu amb els països en desenvolupament, i, consegüentment, l'impuls, en el conjunt de la societat de Catalunya, de propostes de reflexió sobre la necessitat d'un consum sostenible i respectuós que possibiliti que tota la humanitat es pugui mantenir amb uns mínims bàsics de benestar.

PRIORITATS SECTORIALS I GEOGRÀFIQUES, INSTRUMENTS I MODALITATS

El **Pla Director de Cooperació al Desenvolupament, Pau i Drets Humans de Molins de Rei (2017-2021)**, en el marc de l'alineament amb altres actors, considera les prioritats sectorials i geogràfiques que es defineixen a la Llei de cooperació i al Pla Director de la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament (DGCD) de la Generalitat de Catalunya:

Les actuacions en països i pobles víctimes de situacions de pobresa, d'emergència o de transgressió dels drets humans. Geogràficament són prioritaris els països i els pobles de la **Mediterrània, especialment els del Magrib, els de l'Amèrica Llatina, els de l'Àfrica subsahariana i els altres** amb els quals Catalunya ha tingut o té relacions especials de caràcter històric, social, econòmic, cultural i migratori. Amb relació a les prioritats geogràfiques (objectius quant als territoris), el Pla pren com a punt de partida no exclouent ni exclusiu els onze països prioritaris del cicle anterior (**Nicaragua, Guatemala, El Salvador, Bolívia, Colòmbia, Equador, el Marroc, el Sàhara Occidental, el Senegal, Moçambic i Palestina**), **hi afegeix Gàmbia i Tunísia**, i fa un esment especial a la població refugiada **kurda**. Es preveu una focalització progressiva dels processos d'acompanyament que requereixen una presència permanent de la cooperació catalana en el terreny.

Les **prioritats geogràfiques** que han estat identificades (partint dels resultats del diagnòstic municipal de la cooperació de Molins de Rei) i es troben alineades amb les actuacions del Generalitat de Catalunya de conformitat amb els principis de l'eficàcia de l'ajut són **Paraguai, Burkina Faso, Guinea Equatorial, Senegal, Gàmbia, Índia i el Sàhara Occidental**.

La dimensió geogràfica⁵ del Pla Director de Cooperació de Molins de Rei també considera **l'articulació territorial dels processos de desenvolupament i l'acompanyament a les estratègies de desenvolupament local participades pels agents del territori en el marc de la governança multinivell**.

- > Les **prioritats sectorials definides al Pla Director de Molins de Rei (2017-2021)** són:
- > Promoció de Drets Humans i Drets Fonamentals (culturals, socials, polítics, econòmics), inclosos el dret a la salut, a l'educació, a la sobirania alimentària, a l'aigua, a la cultura, etc.
- > Foment dels valors de la Cultura de Pau i no-violència, la resolució de conflictes, la mediació comunitària, etc.
- > L'enfocament transversal de gènere i la lluita contra les desigualtats i els drets vinculats.
- > Suport a la Governança Local i a tots els processos vinculats a la gestió municipal dels socis del Sud (gestió municipal, processos de descentralització, enfortiment institucional, suport a les organitzacions de la societat civil del Sud, cooperació tècnica, etc.).
- > Promoció dels processos de Desenvolupament Local, enfortiment del teixit productiu, econòmic, social i comunitari dels socis del Sud, sostenibilitat ambiental, comerç just i consum responsable, etc.

⁵ La selecció dels països no esdevé ni exclusiva ni exclouent i pot incloure altres països sota els paràmetres de l'alineació amb els actors de la cooperació.

Les prioritats sectorials en matèria de cooperació al desenvolupament, segons s'estableix a la Llei de cooperació catalana, són:

- > L'eradicació de la pobresa, la cobertura de les necessitats socials i les infraestructures bàsiques, l'enfortiment del capital humà, el desenvolupament del teixit associatiu i productiu i el foment de la capacitat d'emprendre.
- > La prevenció de conflictes i el foment de la pau, el desenvolupament institucional civil i públic, i la construcció de les capacitats institucionals necessàries per al desenvolupament humà i democràtic, amb una atenció especial als processos de descentralització i autogovern que respectin els drets humans i les llibertats fonamentals, individuals i col·lectives, reconeguts internacionalment.
- > La defensa i la promoció de les identitats i el pluralisme cultural entesos com a part del patrimoni universal.
- > La sostenibilitat mediambiental.
- > La defensa de l'equitat entre homes i dones, i la promoció dels drets de les dones, especialment el de la salut reproductiva.
- > El foment d'un comerç internacional més just i solidari.
- > La protecció de la infància.
- > L'ajut d'emergència.

Instruments

El Pla Director de Cooperació al Desenvolupament, Pau i Drets Humans de Molins de Rei (2017-2021) estableix diferents eixos i línies estratègiques d'actuació amb la dotació d'objectius específics i accions concretes. Cal que les actuacions en cooperació directa, indirecta i de sensibilització a impulsar per iniciativa del Govern local com a iniciativa de les entitats locals de cooperació s'orientin a les prioritats sectorials i geogràfiques definides perquè els actors de la cooperació descentralitzada rendibilitzin el seu valor afegit i la seva especificitat⁶.

En el cas de la cooperació descentralitzada i el seu valor afegit en tant que ens local, i, concretament, partint de la necessitat d'**impulsar una cooperació directa pròpia**, s'han definit eixos i línies d'actuació concretes per impulsar la cooperació municipal mitjançant la dotació d'una línia de cooperació tècnica orientada al reforç institucional dels socis del Sud i la creació d'una línia de treball en l'eix **migracions-desenvolupament** amb països com Paraguai i progressivament ampliable a altres regions d'interès. També es contemplen accions orientades a vincular progressivament les entitats locals de Molins de Rei en potencials i futures accions de cooperació directa en els territoris on s'han finançat projectes de cooperació indirecta de forma continuada, etc.

⁶ El valor afegit i l'eficàcia de la cooperació descentralitzada local en relació amb les prioritats sectorials esdevé especialment rellevant en el suport als governs locals del Sud en els processos de creació de polítiques públiques, processos de descentralització i enfortiment institucional de la societat civil del Sud.

Els instruments de la cooperació definits a la Llei de cooperació són:

- > **La cooperació tècnica**, que té per finalitat donar suport a l'esforç dels països en desenvolupament per millorar les capacitats de les persones, les organitzacions i els marcs institucionals, tant en el terreny productiu com en l'educatiu, el sanitari, el científic, el cultural, el social, el sindical, el politicoadministratiu i el democràtic. El criteri determinant en què s'ha de basar la cooperació tècnica és la contribució a la creació de capacitats nacionals i locals per a la millora permanent dels recursos humans, de les institucions i del capital social, que són la condició de tot desenvolupament durable. Es duu a terme mitjançant accions, programes i projectes: d'educació i formació; d'investigació i desenvolupament tecnològic; de prestació d'experts; d'informació, documentació, intercanvi, assessorament, consultoria i estudis i, en general, de tot el que contribueixi a elevar les capacitats institucionals en els països beneficiaris.
- > **La cooperació econòmica i financera**, que consisteix en aportacions a projectes d'inversió per al desenvolupament amb la finalitat de millorar el capital físic dels països beneficiaris, i també en projectes d'ajut econòmic a determinats sectors d'aquests països, com l'educatiu, el sanitari, l'agroalimentari, el d'infraestructures, el social i el productiu. La cooperació financera consisteix en contribucions oficials a organismes internacionals de caràcter econòmic i financer, en donacions, en l'atorgament de crèdits destinats a programes i projectes de desenvolupament social bàsic, en l'atorgament de crèdits concessius i en tota altra mesura destinada a millorar l'accés dels països beneficiaris al capital financer.
- > **L'ajut humanitari general i d'emergència** s'orienta a la rehabilitació i la reconstrucció tant de les infraestructures físiques com de les econòmiques i socials, i per a l'establiment de les capacitats necessàries per reduir la vulnerabilitat i determinar les bases del desenvolupament dels països i les comunitats afectats. També la prevenció de desastres originats per causes naturals o humanes, mitjançant la informació, la prevenció i la cobertura dels riscos a què estan sotmeses determinades comunitats humanes. L'ajut d'emergència té per objectiu salvar vides humanes amenaçades per catàstrofes naturals, conflictes o guerres, com també l'ajut immediat als refugiats i els desplaçats com a conseqüència de catàstrofes naturals, conflictes o guerres, i també als països receptors d'aquests refugiats. Les previsions de l'ajut humanitari d'emergència han de tenir una partida específica als pressupostos. L'ajut humanitari s'ha de coordinar amb el dels altres donants i ha d'ésser coherent amb les prioritats i l'assignació de tasques establertes per la planificació estratègica de l'ajut global.
- > **L'educació i la sensibilització** socials per al desenvolupament comprenen la realització d'accions, programes i projectes orientats a assolir les finalitats de la cooperació. Els programes i els projectes d'educació i sensibilització consisteixen en campanyes de difusió i suport, programes de formació, sistemes d'informació i altres accions que serveixin per millorar el compromís i les capacitats nacionals per al desenvolupament.
- > **La generació de fons especials de cooperació i altres instruments** pertinents per dur a terme les finalitats i els objectius establerts per aquesta Llei i pels plans de cooperació al desenvolupament

Les **modalitats** de cooperació definides a la Llei de cooperació són:

- > **Cooperació bilateral**, que consisteix en les activitats dutes a terme per les administracions públiques directament amb les institucions i les entitats dels països beneficiaris o bé les que aquestes instrumenten per mitjà dels agents de cooperació finançats per les administracions o que formin part d'un pla acordat per elles mateixes. Les actuacions bilaterals s'han de basar en un coneixement suficient de l'entorn i en una coordinació amb les dels altres donants.
- > **Cooperació multilateral** són els programes i els projectes empresos conjuntament o mitjançant contribucions financeres a organitzacions internacionals que tinguin per finalitat la promoció del desenvolupament.

EIXOS, LÍNIES I OBJECTIUS ESTRATÈGICS D'ACTUACIÓ

Partint de les premisses anteriors en relació amb el marc conceptual, els valors i principis orientadors de la cooperació catalana i, específicament, la cooperació descentralitzada local i els paràmetres que defineixen la Nova Agenda Urbana 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), s'ha definit la prioritat de treballar sobre **5 eixos estratègics** amb els seus corresponents **objectius estratègics** i accions concretes a desenvolupar. També es presenta un cronograma de treball i uns criteris per avaluar progressivament els avenços en la consecució d'aquests objectius.

El primer eix estratègic, **Coherència de polítiques i transversalitat**, està orientat al foment de dinàmiques internes de la cooperació de Molins de Rei en tant que política pública integrada dins les estructures municipals. S'ha identificat com a necessari promoure elements estratègics i estructurals per avançar en la consecució d'un model de cooperació descentralitzada més transformador i coherent amb els recursos i el potencial d'impacte dels ens locals en matèria de cooperació al desenvolupament i solidaritat.

El segon eix estratègic, **Millora de la qualitat de la cooperació directa i indirecta**, s'ha definit amb l'objectiu de millorar les actuacions de cooperació delegada i fer operatives les accions de cooperació directa considerant el valor afegit i l'especificitat dels ens locals en la cooperació descentralitzada i el seu protagonisme en els processos de descentralització, suport a la societat civil, enfortiment institucional i les accions de cooperació municipal.

El tercer eix estratègic, **Sensibilització, Educació pel Desenvolupament, Cultura de Pau i Drets Humans**, s'orienta a la promoció de les accions de sensibilització, d'EpD, de la Cultura de Pau i els Drets Humans i altres drets fonamentals, considerant els elements que des de la Llei de cooperació s'estableixen envers les actuacions dels ens locals en aquest àmbit.

El quart eix estratègic, **Participació i articulació de la cooperació amb els actors locals, la societat civil i actors multilaterals**, s'orienta a promocionar eines per implicar altres actors locals en els processos de la nova Agenda 2030, que estableix els objectius de desenvolupament sostenible (ODS)⁷.

Finalment, el cinquè eix estratègic, **Seguiment i avaluació**, s'ha definit amb l'objectiu d'establir les bases que serveixin per fer el seguiment i l'avaluació del Pla Director.

Els eixos, línies i objectius estratègics del Pla Director de Cooperació al Desenvolupament, Pau i Drets Humans (2017-2021) són els següents:

EIXOS	OBJECTIUS ESTRATÈGICS
Eix 1 Coherència de polítiques i transversalitat	Objectiu estratègic 1. Procés d'internacionalització i planificació de l'agenda de cooperació Objectiu estratègic 2. Enfortiment institucional per impulsar la cooperació descentralitzada amb visió estratègica i les accions globals i d'acció política Objectiu estratègic 3. Millorar la comunicació de les accions de cooperació i capitalitzar experiències en els processos de transformació i canvi cultural
Eix 2 Millora de la qualitat de la cooperació directa i indirecta	Objectiu estratègic 4. Impulsar la cooperació tècnica, l'eix de migracions-desenvolupament i els agermanaments-cooperació en els àmbits sectorials i països preferents Objectiu estratègic 5. Relacionar la cooperació indirecta amb la cooperació directa i inserir-la amb projecció internacional Objectiu estratègic 6. Impulsar la dinamització, capacitació i professionalització del teixit associatiu local per fomentar la participació del conjunt social en les activitats de cooperació i solidaritat
Eix 3 Sensibilització, Educació pel Desenvolupament, Cultura de Pau i Drets Humans i Fonamentals	Objectiu estratègic 7. Incorporar els criteris geogràfics i la prioritització de sectors i destinataris a les bases de la convocatòria de subvencions Objectiu estratègic 8. Posar en valor les experiències d'educació per la pau i pel desenvolupament implementades al municipi i vincular la cooperació amb les accions de sensibilització planificades Objectiu estratègic 9. Dissenyar estratègies amb missatges i canals específics d'acord amb les temàtiques abordades
Eix 4 Participació i articulació amb xarxes, actors locals i societat civil	Objectiu estratègic 10. Participar en xarxes de ciutats i altres actors, i promoure partenariats estratègics per articular accions conjuntes de cooperació directa als països i sectors preferents Objectiu estratègic 11. Obrir el diàleg, la consulta i la participació al conjunt d'actors locals i altres operadors interessats en l'àmbit de cooperació i la consecució dels ODS
Eix 5 Seguiment i avaluació	Objectiu estratègic 12. Establir els principis i criteris per construir les línies i indicadors per avaluar l'avenç en la cooperació municipal

⁷ Els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) han estat considerats en el marc de les intervencions sectorials vinculades al paradigma de desenvolupament humà sostenible que ha estat definit en el marc conceptual. Alhora, es consideren de forma específica i transversal en alguns objectius estratègics continguts en els eixos estratègics del Pla Director i, especialment, en el primer eix estratègic, Coherència de polítiques i transversalitat, i el quart eix estratègic, Participació i articulació amb els actors locals i la societat civil, sempre des de la perspectiva d'una primera fase introductòria a la seva localització mitjançant la conscienciació dels actors locals. Cada objectiu estratègic es construeix per accions concretes i resultats esperats, tal com es detalla a continuació. Els indicadors per mesurar el seu avenç s'han inclòs a l'epígraf de gestió i seguiment del Pla Director.

Eix 1- Coherència de polítiques i transversalitat

Aquest eix estratègic, Coherència de polítiques i transversalitat, respon a la necessitat de **dotar d'elements operatius la política de cooperació al desenvolupament i solidaritat**. Per tal d'aconseguir-ho, s'han definit 3 **objectius** estratègics orientats a la internacionalització, a la planificació de l'agenda, a l'enfortiment institucional vinculat a la cooperació descentralitzada amb visió estratègica, a l'impuls d'accions globals i de l'agenda de la regidoria de cooperació, i a la capitalització de les experiències de canvi cultural.

Aquest eix vol promoure el **contingut més estratègic de la cooperació descentralitzada local** en atenció al potencial de la cooperació descentralitzada en el marc de les relacions internacionals i europees del municipi per allunyar-se progressivament de la concepció de la cooperació com un element residual dins les estructures municipals. En definitiva, es vol promoure més transversalitat de la cooperació en atenció a la coherència de polítiques i a l'impacte real de la cooperació local.

Objectiu estratègic 1

Procés d'internacionalització i planificació de l'agenda de cooperació

Accions i resultats esperats

- > **Acció 1- Impulsar el debat sobre el model de ciutat internacional** des de la Regidoria de Cooperació i Solidaritat i amb les diferents àrees municipals per generar sinergies entre la cooperació descentralitzada, la gestió de la diversitat i les polítiques d'immigració, l'educació, la cultura i altres àrees; infància i família i joventut, desenvolupament local, etc. per identificar els elements de projecció internacional i l'impuls d'un pla de projecció exterior de la ciutat.
- > **Acció 2- Iniciar la programació de la localització i consecució dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i l'Agenda 2030, definir-ne les bases i continguts** conjuntament amb les àrees municipals a les quals els ODS fan referència i articular actuacions conjuntes amb les diferents àrees vinculades a Serveis de les Persones, programant de forma anticipada les accions marcades per l'Agenda 2030 i la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible.

Resultat 1- Celebració d'un debat amb les diferents àrees municipals per establir els elements de sinergia entre les regidories amb les quals Cooperació comparteix valors comuns i impulsar l'elaboració d'un pla estratègic de projecció exterior de la ciutat en el marc del suport municipal que ofereix la Diputació de Barcelona.

Resultat 2- Programa per fases de la localització i alineació dels objectius de desenvolupament sostenibles a la ciutat de Molins de Rei i, alhora, vinculació de les accions de desenvolupament humà sostenible impulsades des de la cooperació. Identificació de la primera fase de conscienciació de forma conjunta amb les diferents àrees relacionades a partir dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS) en el marc del diàleg interàrees sobre les accions i sensibilització ciutadana envers l'Agenda 2030.

Avaluació i seguiment:

Actes i relatoria del debat interàrees

Document de consens municipal sobre els elements de projecció internacional

Proposta per desenvolupar un pla internacional de projecció exterior

Document municipal sobre el model molinenc i d'experiències en cooperació i solidaritat Document agenda de la Regidoria de Cooperació

Acord municipal sobre la voluntat d'iniciar la localització dels ODS (conscienciació) i programa-cicle de xerrades sobre els ODS

Objectiu estratègic 2**Enfortiment institucional per impulsar la cooperació descentralitzada amb visió estratègica i les accions globals i d'acció política***Accions i resultats esperats*

- > **Acció 1-** Millorar les **competències en relació amb els instruments financers i de cooperació europea** a través de la implementació d'una formació específica orientada als/les tècniques municipals en la recerca de finançament extern europeu.
- > **Acció 2-** Consolidar el debat entre les àrees municipals a través de la creació d'una **Comissió Interàrees per articular accions conjuntes** i transversals amb altres àrees i regidories al municipi (Educació, Cultura, Igualtat, Infància i Família, Joventut).
- > **Acció 3-** Promoure la **coordinació i la concertació amb altres actors del territori** (ens locals, centres de recerca, organitzacions socials, etc.) amb relació a les accions conjuntes amb projecció internacional en temàtiques transversals o compartides amb altres regidories, sempre sota el respecte competencial de cada àrea (DH, Cultura de Pau, LGTBI, refugiats, migracions, etc.).

Resultat 1- Promoció i programació de formacions municipals relacionades amb els instruments financers i el finançament extern de la UE vinculats a l'àmbit de la cooperació, sensibilització i educació pel desenvolupament dels ens locals.

Resultat 2- Formalització dels canals per promoure el diàleg interàrees per socialitzar i compartir les informacions i accions conjuntes entre la cooperació i altres àmbits compartits.

Resultat 3 -Participació en els espais de debat i articulació de projectes amb organitzacions supramunicipals (Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, Diputació de Barcelona, Àrea Metropolitana, etc.) vinculats a l'especificitat dels governs locals en cooperació descentralitzada amb la participació d'altres àrees municipals.

Avaluació i seguiment:

Programa de formació sobre instruments financers de la UE (p.ex., Col·legi de Politòlegs i Acció)

Constitució d'una Comissió Interàrees i nombre de reunions celebrades

Assistència a reunions d'organitzacions supramunicipals per temàtiques d'interès

Nombre de reunions amb altres actors del territori per finançar projectes de forma conjunta

Objectiu estratègic 3**Millora de la comunicació de les accions de cooperació i capitalització d'experiències en els processos de transformació i canvi cultural***Accions i resultats esperats*

- > **Acció 1- Millorar la comunicació envers la ciutadania per visibilitzar les accions de cooperació al desenvolupament** finançades pel municipi més enllà dels espais existents, com la Fira de la Candelera o la Setmana Solidària.
- > Impulsar una **avaluació d'impacte de les accions municipals en matèria d'educació per la pau** implementades durant 15 anys al municipi amb l'objectiu de millorar l'aprenentatge institucional i replicar els resultats en altres àrees i temàtiques d'interès (refugiats, gènere, LGTBI, etc.).

Resultat 1- Millora de les accions comunicatives del municipi en l'àmbit de cooperació i solidaritat. Per algun motiu els números estan canviats o és un error?

Resultat 2- Implementació d'una avaluació d'impacte i de resultats dels Tallers de Conviure a la Mediterrània per replicar el mateix model en altres eixos com l'Educació pel Desenvolupament, Drets Fonamentals i Drets Humans, Drets LGTBI, etc.

Avaluació i seguiment:

Actualització de les dades disponibles sobre les accions de cooperació impulsades, en curs i previstes

Informe d'avaluació sobre els impactes del Programa Conviure a la Mediterrània

Eix 2- Millora de la qualitat de les accions de cooperació directa i indirecta

Aquesta eix estratègic té per objecte reorientar les accions de cooperació delegada i concertada amb l'objectiu de focalitzar les accions en els elements que donen contingut al valor afegit dels governs locals tals com la cooperació directa, el suport a la societat civil, els processos de descentralització i enfortiment institucional, i, en definitiva, la cooperació municipal. Aquest eix s'orienta a fer operatives les accions de cooperació directa i cooperació tècnica, i a millorar i potenciar la qualitat de la cooperació indirecta del municipi a través de la capacitació i dinamització del teixit associatiu i la creació de sinergies amb altres actors i operadors locals.

Objectiu estratègic 4

Impulsar la cooperació tècnica, l'eix de migracions-desenvolupament i els agermanaments-cooperació en els àmbits sectorials i països preferents

Accions i resultats esperats

- > **Acció 1** - Definir les línies marc, dotar de pressupost la línia de **cooperació tècnica amb les diferents àrees municipals** i promoure el compromís de diferents unitats tècniques municipals envers la seva implicació.
- > **Acció 2- Articular l'eix migracions-desenvolupament** amb les autoritats locals dels principals països d'origen (Paraguai –**Ciudad del Este i Asunción**– i posteriorment el Marroc i la Xina). Programar visites institucionals (aquí i allà) amb els actors vinculats als processos de migracions (actors de la cooperació i d'altres àmbits), establir marcs de col·laboració i partenariat amb les autoritats locals dels Sud i impulsar l'intercanvi tècnic i el suport i reforç municipal de la cooperació bilateral en l'àmbit del desenvolupament econòmic i la governança.
- > **Acció 3- Revisar els agermanaments buits de contingut i impulsar els marcs dels convenis de col·laboració tècnica i, amb dotació pressupostària, els agermanaments vigents al Sàhara.** Buscar sinergies amb ens supramunicipals que treballen a la regió (p.ex., Àrea Metropolitana de Barcelona, AMB) i dotar de coherència les accions de cooperació indirecta al Sàhara amb una definició clara de prioritats i accions (defensa dels DH, enfortiment institucional, governança local, democràcia participativa, polítiques d'inclusió, serveis a les persones, mocions, etc.).

Resultat 1- Línia de cooperació tècnica en països prioritaris dotada de contingut municipalista i pressupost, i acord interàrees en relació amb la implicació en les accions de cooperació tècnica.

Resultat 2- Àmbits de treball i temàtiques de cooperació directa definides conjuntament amb les associacions de migrants de Molins de Rei. Inici dels contactes amb les autoritats locals de Ciudad del

Este i Asunción. Impuls de les visites institucionals i missions de prospecció multi-actor. Impuls dels marcs de col·laboració amb les autoritats locals de Ciudad del Este i Asunción. Implementació de projectes de cooperació tècnica, enfortiment institucional i intercanvi tècnic en matèria de desenvolupament local i governança.

Resultat 3- Comunicació formal de la finalització de la relació d'agermanament en els casos d'agermanaments buits de contingut. Definició dels àmbits d'actuació municipalista en les relacions de cooperació amb el Poble Sahrauí. Signatura de convenis de col·laboració amb les autoritats de l'agermanament al Sàhara. Definició de la coherència entre la cooperació directa i indirecta en l'agermanament-cooperació al Sàhara.

Avaluació i seguiment:

Línia de cooperació tècnica (continguts i recursos)

Acord interàrees sobre les temàtiques a impulsar en cooperació tècnica (formalització dels espais)

Grups de treball amb les entitats per identificar els espais d'intervenció amb societat civil i autoritats locals en els països on es treballa

Reunions amb les associacions de migrants del Paraguai i definició d'espais d'interès

Nombre de comunicacions amb les autoritats locals del Sud (Ciudad del Este i Asunción)

Viatge/s de prospecció

Marcs de col·laboració amb les autoritats locals del Sud

Projecte d'intercanvi tècnic i reforç institucional

Comunicació formal de la finalització de la relació d'agermanament

Document síntesi sobre àmbits i sectors d'intervenció agermanament-cooperació amb la RASD

Conveni de col·laboració i cooperació tècnica d'agermanament amb el Sàhara

Document amb criteris de coherència entre les accions de cooperació directa i indirecta amb la població sahrauí

Objectiu estratègic 5

Relacionar la cooperació indirecta amb la cooperació directa i inserir-la amb projecció internacional

Accions i resultats esperats

- > **Acció 1-** Definir conjuntament amb les entitats locals els **paràmetres de treball amb les autoritats locals dels països on treballen la cooperació indirecta** i participar de les missions de seguiment dels projectes executats conjuntament amb el Fons Català i representants de les contraparts locals al terreny. Programar avaluacions mixtes i crear protocols d'impacte d'aquells projectes que han rebut finançament de forma contínua.

- > **Acció 2-** Definir amb les entitats locals els interessos de projecció internacional i articular-ne la prioritització sectorial i geogràfica a l'agenda compartida de la Regidoria de Cooperació (Dia Mundial pels Drets dels Infants, refugiats, etc.). Definir formacions en l'àmbit dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS).

Resultat 1- Primera identificació amb les entitats locals sobre la feina de cooperació directa. Viatges i missions de prospecció i/o seguiment. Avaluacions d'impacte i resultat en projectes que han rebut finançament continuat.

Resultat 2- Inclusió de les entitats locals en el debat municipal sobre els elements de projecció internacional de la ciutat. Creació d'una agenda compartida amb les entitats locals i impuls d'una formació específica en relació amb la localització dels ODS.

Avaluació i seguiment:

Document de la reunió amb les entitats sobre el potencial de projecció exterior de la vila

Document amb fitxes-entitats

Programa de formació sobre els ODS

Document relatori de la reunió amb les entitats

Informe sobre la missió de seguiment i protocols d'impacte dels projectes

Objectiu estratègic 6

Impulsar la dinamització, capacitat i professionalització del teixit associatiu local per fomentar la participació del conjunt social en les activitats de cooperació i solidaritat

Accions i resultats esperats

- > **Acció 1-** Elaborar un banc de recursos i fonts potencials de finançament públiques i privades per a les entitats locals.
- > **Acció 2-** Oferir un catàleg de projectes obert a la participació ciutadana i a organitzacions locals vinculades o no a la cooperació.
- > **Acció 3-** Articular l'intercanvi d'experiències entre les entitats locals de cooperació, altres operadors al municipi i el conjunt de la ciutadania amb perspectiva d'ODS.

Resultat 1- Habilitació d'un espai al web de les entitats amb la inclusió de la informació que les mateixes entitats poden dotar de contingut.

Resultat 2- Habilitació d'un espai al web municipal amb la inclusió de projectes per fomentar el voluntariat.

Resultat 3- Definició i programació d'accions de sensibilització conjunta de totes les entitats per informar, socialitzar i sensibilitzar la ciutadania sobre les actuacions que es duen a terme i sobre temàtiques d'interès.

Avaluació i seguiment:

Banc de recursos i fonts de finançament

Catàleg de projectes obert al voluntariat

Sessions per a intercanvi d'experiències entre les entitats

Objectiu estratègic 7

Incorporar els criteris geogràfics i la prioritització de sectors i destinataris a les bases de la convocatòria de subvencions

Accions i resultats esperats

- > **Acció 1- Ajustar la convocatòria de subvencions als eixos, objectius estratègics i prioritats sectorials i geogràfiques** definides al Pla Director (2017-2021) de forma consensuada amb les entitats locals.

Resultat 1- Convocatòria de subvencions ajustada a les prioritats estratègiques i als sectors i àmbits geogràfics definits en el Pla Director (suport a processos de desenvolupament local, gestió de polítiques públiques, acompanyament de processos de descentralització, suport a processos de governança local, etc.).

Avaluació i seguiment:

Acta de la reunió amb les entitats sobre definició de regions i sectors específics (en el marc dels països i sectors prioritaris definits en el Pla Director)

Modificació de les bases de la convocatòria de subvencions

Partenariats identificats i sectors amb sinergies

Eix 3- Sensibilització, Educació pel Desenvolupament, Cultura de Pau i Drets Humans

Aquest eix estratègic està orientat a la promoció dels elements vinculats a les actuacions de sensibilització, transformació i canvi cultural de la ciutadania de Molins de Rei amb l'objectiu de promoure el compromís i les capacitats dels ciutadans a favor del desenvolupament a través de la informació, la sensibilització, l'educació i la formació. Es dota d'una Línia Estratègica orientada a promoure la implicació de nous actors en l'àmbit del desenvolupament i la solidaritat, i capitalitzar les experiències rellevants per fer-les extensibles a altres àmbits.

Objectiu estratègic 8

Posar en valor les experiències d'Educació per la Pau i el Desenvolupament implementades en el municipi i vincular la cooperació amb les accions de sensibilització planificades

Accions i resultats esperats

- > **Acció 1-** Fer extensius els **aprenentatges institucionals de l'avaluació del projecte** Conviure a la Mediterrània en els diferents àmbits on les accions de cooperació han tingut sinergies (Educació, Joventut, Igualtat, Nova Ciutadania, etc.).
- > **Acció 2- Replicar experiències exitoses** en aquelles temàtiques d'interès identificades i vinculades a l'Agenda de la Regidoria de Cooperació.
- > **Acció 3- Consolidar la programació anual de la Fira de la Candelera, Setmana Solidària, Cicle de cinema i Drets Humans**, etc.

Resultat 1- Identificació dels rèdits de l'impacte sectorial del projecte educatiu Conviure a la Mediterrània en els diferents àmbits municipals.

Resultat 2- Extensió de la modalitat de projectes articulats, com Ciutats Defensores, exposicions contra rumors, etc., a altres àmbits amb qui la cooperació té sinergies.

Resultat 3- Celebració de les accions de sensibilització anual.

Avaluació i seguiment:

Informe final d'avaluació

Proposta i identificació de nous eixos temàtics

Programació de les activitats de sensibilització

Objectiu estratègic 9

Dissenyar estratègies amb missatges i canals específics d'acord amb les temàtiques abordades

Accions i resultats esperats

- > **Acció 1- Donar continuïtat a les activitats de sensibilització** (exposicions contra rumors, refugiats, etc.) i impulsar l'elaboració d'un **Pla d'Educació pel Desenvolupament** amb contingut transversal a les diferents àrees i regidories del municipi.
- > **Acció 2- Incorporar l'enfocament d'EBDH, Gènere, Pau, Migracions, Refugiats, LGTBI, Compra Pública o Comerç Just en el conjunt d'actuacions municipals** de les diferents regidories mitjançant l'impuls de guies sobre contractació pública i Drets Humans, mocions municipals, etc.
- > **Acció 3- Incentivar el comerç just, consum responsable i els seus missatges** des de les entitats de solidaritat i des del mateix ens local.

Resultat 1- Impuls de l'elaboració d'un Pla d'Educació pel Desenvolupament (EpD).

Resultat 2- Impuls de mocions municipals, establiment de criteris de contractació pública ètica, empresa i Drets Humans, etc.

Resultat 3- Incentivació de la participació d'empreses, entitats i altres operadors vinculats al comerç just, sostenible i responsable, i impuls de l'elaboració d'una guia amb els actors de comerç just.

Avaluació i seguiment:

Pla d'Educació pel Desenvolupament

Nombre de mocions aprovades

Guia sobre contractació i DH

Guia de Comerç Just

Batucada Solidària - Activitats de Sensibilització

Eix 4- Participació i articulació de la cooperació amb xarxes, actors locals i societat civil

Aquest eix està orientat a promoure una articulació millor en xarxa tant amb els actors locals del territori, societat civil i altres operadors, com amb altres actors del marc multilateral per promoure possibles partenariats estratègics vinculats a les accions de cooperació que s'impulsen.

Objectiu estratègic 10

Participar en xarxes de ciutats i altres actors i promoure partenariats estratègics per articular accions conjuntes de sensibilització i cooperació en sectors i àmbits prioritaris

Accions i resultats esperats

- > **Acció 1- Explorar el marc multilateral per establir relacions de partenariat** en les accions de cooperació directa i indirecta als territoris prioritaris. Consolidar el treball articulat amb altres xarxes territorials i temàtiques amb altres ciutats (p. ex., Ciutats Defensores de DH) i articular noves iniciatives (Ciutats defensores de Drets LGTBI, Joves Defensors de DH, gestió de residus al Sàhara amb l'AMB, etc.).>
- > **Acció 2- Obrir el debat en els espais de participació previstos** (Consell de Cooperació Molins Solidària) sobre el treball conjunt i consensuat per definir prioritats compartides entre ONGD i organitzacions de la societat civil (p. ex., tercer sector). **Articular taules de concertació per àmbits temàtics i geogràfics** amb el conjunt d'actors de la cooperació.

Resultat 1- Identificació dels actors multilaterals als països on s'intervé (Paraguai, Sàhara, Burkina Faso, Senegal, etc.). Impuls de la nova edició del projecte Ciutats Defensores de Drets Humans i programar la creació de projectes similars en temàtiques compartides amb altres regidories com Igualtat (Drets LGTBI), Joventut (Joves Defensors de Drets Humans), etc.

Resultat 2- Acords amb les entitats per integrar accions del tercer sector en cooperació i altres actors (empreses, organitzacions veïnals, migrants, etc.). Creació de taules de concertació de les entitats locals de cooperació per temàtiques i països.

Avaluació i seguiment:

Comunicacions amb organismes multilaterals

Programa de Ciutats Defensores de DD.HH, Defensors de Drets LGTBI, Joves Defensors, etc.

Actes de les reunions del Consell de Cooperació

Documents de constitució i composició dels grups de treball per àmbits temàtics i geogràfics

Programa anual (previ a la convocatòria de subvencions) sobre les actuacions previstes de cooperació indirecta i sensibilització

Objectiu estratègic 11

Obrir el diàleg, la consulta i la participació al conjunt d'actors locals i altres operadors interessats en l'àmbit de cooperació, sensibilització, i la consecució dels ODS

Accions i resultats esperats

- > **Acció 1-** Obrir la participació a altres actors per sensibilitzar i captar nous agents que tinguin interès a sensibilitzar-se amb relació a les prioritats de la regidoria i altres temàtiques compartides (ODS, DH, LGTBI, etc.).
- > **Acció 2- Treballar la nova Agenda 2030 i els ODS amb altres operadors del municipi** a través de processos de consulta en el marc dels Consells de Cooperació, implicant-hi les seves regidories municipals i els seus teixits associatius sectorials, si s'escau, amb els seus plans directors per tal de promoure el partenariat conjunt transversal.

Resultat 1- Incorporació d'altres actors i operadors municipals en els espais de participació ciutadana previstos en l'àmbit de la cooperació.

Resultat 2- Aproximació crítica a la revisió i modificació dels estatuts del Consell per tal d'obrir l'espai de participació a altres actors en termes consultius.

Avaluació i seguiment:

Nous actors implicats en les accions de cooperació i sensibilització (tercer sector social, empreses i cooperatives, centres educatius, col·legis de professionals, etc.)

Explorar elements susceptibles de revisió dels estatuts del Consell de Cooperació

Reunions del Consell de Molins de Rei Solidària

Eix 5- Seguiment i avaluació

Aquest eix estratègic està orientat a fomentar les bases per avaluar l'avenç de la política de cooperació en el procés d'implementació del Pla Director. Inclou la construcció d'indicadors per mesurar elements com la reciprocitat, l'alineament, el grau d'apropiació, la transversalitat, la responsabilitat mútua i la gestió per resultats.

Objectiu estratègic 12

Establir els principis i criteris per construir les línies i els indicadors per avaluar l'avenç de la cooperació municipal

Accions i resultats esperats

- > **Acció 1-** Adequar els indicadors al QDC municipal per avaluar l'avenç de la cooperació descentralitzada que impulsa Molins de Rei. Construir **indicadors que mesurin l'AOD executada, els percentatges de cooperació directa, indirecta i sensibilització, el nombre de projectes de cooperació tècnica impulsats i el nombre d'àrees municipals implicades, projectes de cooperació indirecta per sectors i àmbits geogràfics prioritaris, i indicadors vinculats per avaluar el grau de reciprocitat, alineament, apropiació i impacte de les accions de cooperació al desenvolupament**⁸.

Resultat 1- Indicadors construïts per mesurar l'avenç de la cooperació molinenca (volum AOD, percentatges per línies, projectes de cooperació tècnica, projectes de cooperació indirecta segons àmbits sectorials i geogràfics, etc.)⁹.

⁸ Aquests darrers indicadors s'orienten a valorar el potencial de reciprocitat, harmonització i alineament de les accions de cooperació; valorar l'adaptació de les iniciatives al territori i del seu grau d'apropiació; avaluar el grau de transversalitat, responsabilitat mútua i gestió per resultats; el grau de participació i diàleg amb i entre els diferents actors estratègics del territori, i mesurar el potencial de l'impacte i la sostenibilitat de les accions.

⁹ Indicadors a considerar per avaluar la reciprocitat, harmonització i alineament (p. ex.: nombre d'aliances, associacions locals pel desenvolupament, concentració sectorial i geogràfica, coordinació i complementarietat dels actors, millora de la planificació, etc.). Indicadors definits per valorar el grau d'apropiació de les iniciatives implementades al territori (p. ex.: inclusió dels governs locals i societat civil del Sud, aliances amb actors al territori, etc.). Indicadors de transversalitat, responsabilitat mútua i gestió per resultats (p. ex.: adequació al marc normatiu, estratègic i operatiu; millora de la planificació, participació de la societat civil en programació i inclusió en els canals de comunicació entre governs locals Sud i Nord, rendició de comptes i transparència). Indicadors de participació i diàleg amb els diferents actors al territori (p. ex.: aliances i negociació de l'estratègia d'intervenció amb els socis del Sud). Indicadors per mesurar l'impacte (p. ex.: avaluar el resultat final dels projectes que han estat finançats al llarg del temps amb contingut municipalista i segons les prioritats sectorials i geogràfiques del pla director, així com els efectes generats pels projectes amb relació als beneficiaris).

GESTIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA DIRECTOR

S'estableixen els elements per definir una estratègia de gestió amb l'objectiu que el Govern local en millori el desenvolupament amb relació als resultats: millorar l'eficiència –vinculada amb el pressupost i els resultats–; millorar l'eficàcia –vinculant els productes amb els resultats per a la ciutadania–, a través dels processos d'aprenentatge de les organitzacions i una rendició de comptes millor amb relació als resultats. Al final de la implementació del Pla Director, l'objectiu esdevé avaluar quin ha estat el resultat final (impacte), és a dir, quins efectes a llarg termini s'han aconseguit i valorar quins resultats o efectes a mig termini s'aconsegueixen, quins projectes i programes s'impulsen, quines activitats i processos s'estan desenvolupant i amb quins recursos (tant de volum d'AOD com de la tipologia de projectes de cooperació directa, indirecta i sensibilització s'impulsen). S'ha considerat important posar de relleu la importància d'incrementar un 2-3% del pressupost a l'impuls de les avaluacions i sobretot fer-ne publicitat dels resultats.

Cronograma 2017 - 2021

EIXOS /LE	ACCIONS	2018	2019	2020	2021
E1 Coherència de polítiques i transversalitat					
OE1	A1 - Impulsar el debat del model de ciutat i impulsar l'elaboració d'un pla d'acció exterior				
	A2 - Impulsar la programació dels ODS				
LE1	A3 - Capacitació municipal en competències i instruments financers de la Unió Europea (finançament extern)				
OE2	A4 - Creació de la Comissió interàrees				
	A5 - Coordinació dels actors del territori en temes de projecció internacional				
OE3	A6 - Avaluació de l'impacte del projecte Conviure a la Mediterrània				
E2 Millora de les accions de cooperació directa i indirecta					
OE4	A9 - Dotació de contingut i recursos la línia de cooperació tècnica				
	A8 - Revisió dels agermanaments i impuls de marcs de co-laboració				

EIXOS /LE	ACCIONS	2018	2019	2020	2021
OE5	A10 - Aproximació de les autoritats locals del Sud, missions de seguiment i definició dels àmbits de treball amb les entitats de cooperació				
	A11 - Identificació dels interessos de projecció internacional amb les entitats locals				
	A12 - Banc de recursos i fonts de finançament públiques i privades				
	A13 - Catàleg de projectes				
	A14 - Intercanvi d'experiències amb entitats i altres operadors				
OE7	A15 - Ajustar la convocatòria de subvencions al Pla Director				
E3 Sensibilització, Educació pel Desenvolupament, Cultura de Pau i Drets Humans i Drets Fonamentals					
OE8	A16 - Avaluació d'impacte del projecte Conviure a la Mediterrània per capitalitzar un aprenentatge institucional				
	A17 - Replicar els elements destacables del model de transformació social a altres àmbits com ODS i temàtiques de l'agenda de regidoria				
	A18 - Programació de la Fira de la Candelera, Setmana Solidària, Cinema DH, etc.				
OE9	A19 - Impulsar l'elaboració d'un Pla d'Educació pel Desenvolupament				
	A20 - Impulsar l'elaboració de documents estratègics en el marc de la contractació pública i els DH				
	A21 - Impulsar una guia sobre operadors de comerç just i consum responsable				
E4 Participació i articulació de la cooperació amb els actors locals i la societat civil					
OE10	A22 - Explorar un marc multilateral i consolidar el treball en xarxa amb actors locals i supramunicipals del territori				
	A23 - Obrir debat i consulta en el Consell de Cooperació i crear taules de concertació per països i sectors				
	A24 - Obrir la participació a nous actors i aproximació crítica als estatuts del Consell de Cooperació				
LE 5	OE11 A25 - Treballar els ODS i l'Agenda 2030 amb altres operadors				
E5 Avaluació i seguiment					
OE12	A26 - Adequació del indicadors per mesurar l'avenç del Pla i la implementació de projectes al QDC municipal				

PLA DIRECTOR DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT, PAU I DRETS HUMANS 2017-2021

AJUNTAMENT DE MOLINS DE REI

Àrea de Serveis a les Persones
Regidoria de Solidaritat, Cooperació, Pau i Drets Humans

Carrer de Jacint Verdaguer, 95 bis
Tel. 93 680 33 40
www.molinsderei.cat
Twitter: @CooperacioMdR